
Werkingsverslag 2013

1. Woord Vooraf

2013 was het eerste werkingsjaar van de nieuw samengestelde adviescommissie.

Naar aanleiding van de verkiezingen in mei 2014 werd er besloten om volop in te zetten op het opstellen van een memorandum waarin de commissie de belangrijkste uitdagingen schetste op het vlak van het beleid inzake Vlaamse Gebarentaal en een heel aantal beleidsaanbevelingen formuleerde. We zijn terecht fier op dit memorandum dat ook een belangrijke toetssteen zal zijn voor de evaluatie van de werking van de adviescommissie de komende jaren.

Een ander belangrijk aandachtspunt in 2013 was de profilering en bekendmaking van de commissie zelf. Het memorandum draagt hier uiteraard in belangrijke mate toe bij, maar verder werd er in 2013 ook al een eerste aanzet gegeven tot vernieuwing van de website van de adviescommissie, met als doel de bekendheid van de commissie te verhogen en haar communicatie te verbeteren.

Nog een belangrijke verwezenlijking van de commissie in 2013 was het advies in verband met de wijziging van het decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van Vlaamse Gebarentaal. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op de samenstelling van de commissie, de opdracht van het kenniscentrum en een aantal schrijfwijzen. De wijzigingen aan het decreet en het uitvoeringsbesluit werden op respectievelijk 28 maart 2014 en 4 april 2014 door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

Ook de subcommissies van de adviescommissie leverden goed en waardevol werk rond verwervingsplanning, tolken, media en de juridische status van VGT. Tot slot werd er op het vlak van onderwijs voorbereidend werk gedaan voor 2014.

De commissie is verheugd met al deze verwezenlijkingen en kijkt vol vertrouwen en ambitie naar 2014.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Maartje De Meulder
Voorzitter adviescommissie Vlaamse Gebarentaal
Mei 2014

Inhoudstafel

1.	Woord Vooraf	2
2.	Opdracht	4
3.	Samenstelling	5
4.	Werking	8
	4.1 Herkenbaarheid en zichtbaarheid van de adviescommissie: huisstijl en website	8
	4.2 Memorandum Recht op Vlaamse Gebarentaal	9
	4.3 Onderzoek naar de juridische status van VGT	9
	4.4 Technische en taalkundige wijzigingen aan het decreet	10
	4.5 Verwervingsplanning	10
	4.6 Tolken	10
	4.7 Cultuur	11
	4.8 Media	11
	4.9 Onderwijs	11
5.	Enkele cijfers	12
6.	Projecten VGT	12
7.	Toekomst	13
8.	LIJST VAN BIJLAGEN	14
	Bijlage 1: Projectoproep 2013	15
	Bijlage 2: Projectoproep 2014	17

2. Opdracht

De samenstelling en de werking van de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal worden geregeld op basis van het decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal van 5 mei 2006 en het bijbehorende besluit van 7 september 2007, zoals gewijzigd.

De commissie heeft als opdracht: *“adviezen uit te brengen en voorstellen te formuleren in verband met alle aangelegenheden die betrekking hebben op of weerslag kunnen hebben op het gebruik van de Vlaamse Gebarentaal en op de ontwikkeling en zichtbaarheid van Dovencultuur. De commissie formuleert deze adviezen en voorstellen op eigen initiatief, op aanvraag van het Vlaams Parlement of van de Vlaamse Regering.”*¹

Aangezien Vlaamse Gebarentaal (VGT) gebruikt wordt in alle mogelijke omgevingen waar men taal gebruikt, is het werkingsdomein van de commissie erg uitgebreid. Hoewel de minister bevoegd voor cultuur belast is met de uitvoering van het decreet, zijn er heel wat andere beleidsdomeinen waarbinnen VGT aan bod komt. Het beleid binnen bijvoorbeeld de domeinen cultuur, onderwijs, werk, media, welzijn en gelijke kansen kan van belang zijn voor het gebruik van VGT.

¹ Decreet Vlaamse Gebarentaal, artikel 3, §1.

3. Samenstelling

Bij de samenstelling van de commissie wordt met een aantal zaken rekening gehouden². Naast de klassieke regeling voor de man/vrouwverhouding die bepaalt dat er maximaal 2/3 van de commissieleden van hetzelfde geslacht mogen zijn, is het ook verplicht minstens één vertegenwoordiger uit elk van volgende categorieën te benoemen:

- verenigingen van dove Vlaamse Gebarentaligen;
- ouders die Vlaamse Gebarentaal een plaats geven in de opvoeding van hun kind;
- personen met expertise op het vlak van onderwijs en opvoeding aan dove kinderen die gebruik maken van Vlaamse Gebarentaal;
- lesgevers Vlaamse Gebarentaal;
- personen met expertise op het vlak van tolken Vlaamse Gebarentaal-Nederlands en Nederlands-Vlaamse Gebarentaal;
- onderzoekers met expertise op het vlak van Vlaamse Gebarentaal;
- onderzoekers met expertise op het vlak van Deaf Studies;
- personen met expertise op het vlak van artistiek gebruik van gebarentaal, Dovencultuur of gebarentaalmedia.

De commissie dient voor minstens de helft uit dove Vlaamse Gebarentaligen te bestaan.

Het mandaat van de commissieleden liep 31 december 2012 ten einde. Op 1 januari 2013 ging de commissie in haar nieuwe samenstelling van start. Ongeveer de helft van de commissieleden zijn nieuw, de anderen kregen een verlenging van hun mandaat. Maartje De Meulder werd voorzitter en Filip Verstraete ondervoorzitter. Eén van de commissieleden - Isabelle Heyerick- gaf in het voorjaar van 2013 haar ontslag wegens tijdsgebrek. Er werd in overleg met de commissie en het kabinet geopteerd om voorlopig geen procedure op te starten om haar te vervangen. Deze beslissing is conform het gewijzigde decreet dat stelt dat de adviescommissie uit minimaal 10 en maximaal 15 leden bestaat. De samenstelling van de commissie is als volgt:

Naam	Expertise
De Clerck Goedele	Doof, postdoctoraal onderzoeker van het FWO-Vlaanderen aan de UGent (Centrum voor Lokale Politiek, Politieke & Sociale Wetenschappen) en visiting scholar aan de University of Manchester (Social Research with Deaf People) en aan Kyambogo University in Uganda. Onderzoeksproject rond duurzame ontwikkeling van gebarentaalgemeenschappen in Vlaanderen, het Verenigd Koninkrijk en Uganda. Onderzoeksexpertise en -ervaring in de sociale wetenschappen en deaf studies rond thema's van onderwijs, emancipatie en identiteitsdynamieken, dove vormen van kennis en leren, gelijke kansen en duurzame ontwikkeling.
Decrans Alexander	Doof, vrijwillig lesgever VGT en Dovencultuur bij Fevlado-Diversus vzw, bestuurslid Vlaams GebarentaalCentrum vzw, actief bij verschillende Dovenverenigingen, student Toegepaste Taalkunde voor de talen Nederlands, Engels & Vlaamse Gebarentaal aan KU Leuven, campus Antwerpen.
De Durpel Hannes	Doof, voorzitter Jong-Fevlado, halftijdse educatief medewerker Fevlado-

² Decreet VGT, artikel 3

	Diversus vzw (focus op cursussen Deafhood & VGT Doe Mee), halftijdse wetenschappelijk medewerker Universiteit Gent (corpusproject VGT), medeoprichter en lid algemene vergadering Visual Box vzw en lid algemene vergadering Vlaams GebarentaalCentrum vzw.
De Meulder Maartje (voorzitter)	Doof, doctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Jyväskylä in Finland. Onderzoek naar de wettelijke erkenning van de identiteit, talen en culturen van Sign Language Peoples en de structurele barrières bij het bereiken van deze erkenning. Voormalig medewerker Belangenbehartiging Fevlado, voormalig educatief medewerker Fevlado-Diversus, mede-oprichter DAF, indiener van de petitie voor de erkenning van VGT, voorzitter van het Vlaams GebarentaalCentrum vzw, lid van de WFD expertengroep Human Rights.
Deschildre Dennis	Doof, ICT-verantwoordelijke in het afstandstolkenproject van het CAB (Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven), secretaris van Jong-Fevlado, medestichter van DeafLAN (computerclub voor Dove jongeren), actief lid van Visual Box, deelnemer cursus Deafhood van Fevlado.
Matthijs Liesbeth	Horend, orthopedagoge en systeemtherapeute, medewerker in de cel Belangenbehartiging van Fevlado, medewerker van 't Signaal vzw en vrijwillig doctoraatsonderzoeker verbonden aan de VUB. Beroepsactiviteiten voornamelijk met betrekking tot informatieverstrekking en ondersteuning in het implementeren van een bilinguaal-biculturele opvoedingsvisie bij ouders van dove kinderen in de voorschoolse periode en lobbywerk hiervoor. Onderzoekservaring rond de rol van VGT en visuele communicatiestrategieën in de vroegtijdige interactie tussen (voornamelijk horende) moeders en hun dove of slechthorende baby's en peuters, en de ervaringen van ouders met dove kinderen over opvoeding en keuzes in de eerste levensjaren. Praktijkervaring in het lesgeven en ontwikkelen van leerlijnen in een bilinguaal-bicultureel onderwijsprogramma, en het inrichten van cursussen VGT en visuele communicatie voor horende gezinsleden van dove kinderen.
Rijckaert Jorn	Doof, eindredacteur "VGT op de VRT", medeoprichter en voorzitter van de vereniging van Vlaamse dove filmmakers Visual Box vzw, expertise op het vlak van toegankelijke media en gemeenschapsmedia voor doven en Vlaamse Gebarentaligen, gespecialiseerd in "Deaf Cinema", master in Toegepaste Economische Wetenschappen richting Marketing aan de Universiteit Gent en master in de Filmstudies en Visuele Cultuur aan de Universiteit Antwerpen.
Van Herreweghe Mieke	Horend, taalkundige (professor aan de Universiteit Gent) met expertise in onderzoek naar en onderwijs van VGT, stichtend lid en voormalig voorzitter van het Vlaams GebarentaalCentrum vzw, diploma tolk VGT.
Van Hoorebeke Andy	Doof, ICT-expert (netwerk, systeembeheer en security) bij VVSG. Dove ouders van twee dove kinderen die opgevoed worden in VGT. Voorzitter van DOV (Dove Ouders Vlaanderen) en lid van algemene vergadering van Fevlado.

<p>Vercruyse Kathleen</p>	<p>Doof, BA in Deaf-studies & sociologie (Gallaudet Universiteit, Washington DC), moeder van twee dove kinderen, journaaltolk VGT voor Karrewiet, het jeugdjournaal van Ketnet bij VRT, super-expert VGT bij SELOR, medewerker participatieproject betreffende ouders van dove kinderen (Deaf Role Model) met VUB, UGENT, 't Signaal vzw en Fevlado vzw, bestuurslid van DOV - Dove Ouders Vlaanderen, bestuurslid van kinderclub de Dolfijntjes Brugge, bestuurslid van Nowedo Brugge, bestuurslid Gebarencommissie VGT Brugge, actief lid van Visual box vzw, voormalig leerkracht VGT bij het volwassenenonderwijs SNT Brugge, voormalig leerkracht Dovencultuur/VGT in basis- & secundair onderwijs en MPI bij het Koninklijk Medisch Pedagogisch Instituut Spermalie (2008-2011) en bij het Koninklijk Orthopedagogisch Centrum Antwerpen (2005-2010), voormalig educatief medewerker van Fevlado-Diversus (2005-2007), ex-voorzitter van Jong-Fevlado, (bestuurs)lid van verschillende dovenverenigingen (Vlaams en internationaal) en lid van EUD, European Union of the Deaf.</p>
<p>Vermeerbergen Myriam</p>	<p>Horend, al bijna 25 jaar bezig met onderzoek naar de grammatica van de Vlaamse Gebarentaal en betrokken bij andere vormen van taalkundig onderzoek omtrent VGT, bij cross-linguïstisch gebarentaal-onderzoek en bij onderzoek naar de relatie tussen gebarentalen en gesture. Onderzoek, redactie en regie-assistentie voor "Een Wereld van Gebaren", 26-delige reeks tv-programma's over gebarentaal en de Dovengemeenschap in Vlaanderen. Vele publicaties over VGT, gebarentalen en gebarentaalkunde in het algemeen en ook, in mindere mate, over socio-culturele aspecten van Doof-zijn. Momenteel verantwoordelijk voor de integratie van VGT in de Bachelor Toegepaste Taalkunde en de Master in het Tolken van de KU Leuven, campus Antwerpen. Mede-oprichtster en ex-voorzitter Vlaams Gebarentaal-Centrum, medeoprichtster Sign Language Linguistics Society, expert gebarentaalkunde voor de Wereldfederatie van Doven (WFD). Ruime ervaring in het onderwijzen over de grammatica van VGT en over gebarentaal-kunde (ook aan gebarentaligen). Docente (ZAP) aan de KU Leuven, faculteit Letteren in Antwerpen.</p>
<p>Verstraete Filip (ondervoorzitter)</p>	<p>Doof, vader van drie dove kinderen, dove familie, medewerker Belangenbehartiging en ex-voorzitter van Fevlado, expertise rond toegankelijkheid, tolken, Dovencultuur en dovenonderwijs. Coördinatie ledenbeweging van dovenclubs en dovenorganisatie. Kent dovensport-situatie perfect, voormalig deelnemer aan nationale en internationale competities. Bestuurslid van Vlaams GebarentaalCentrum vzw en van het CAB (tolkendienst). Lid van de expertengroep "Toegankelijkheid" van de Wereldfederatie van Doven (WFD) en van de werkgroep "Toegankelijkheid" van Europese Unie van Doven (EUD).</p>
<p>Verstraete Geert</p>	<p>Doof, vader van dove kinderen, dove familie, lesgever Vlaamse Gebarentaal bij SNT – volwassenenonderwijs Brugge, lid van sociaal-culturele dovenvereniging Brugge 'Kompas', coördinator West-Vlaamse Gebarencommissie, bestuurslid van het Vlaams GebarentaalCentrum vzw.</p>
<p>Vlerick Serge</p>	<p>Doof, ex-bestuurslid van een dovenclub, voormalig medewerker bij Fevlado, voormalig educatief medewerker bij 't Signaal, medewerker bij het uitwerken van de leerlijnen VGT, docent VGT in de tolkenopleiding van de VSPW te Gent en te Mechelen, acteur en TV-tolk bij Karrewiet.</p>

4. Werking

2013 was het vijfde volledige werkingsjaar van de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal. De algemene vergadering van de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal kwam in 2013 acht maal samen op 22 januari, 21 februari, 22 maart, 22 april, 24 juni, 29 augustus, 4 oktober (volledige dag) en 8 november.

Het secretariaat van de algemene vergadering van de adviescommissie werd waargenomen door de afdeling VOLC van het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen.

Vanaf mei 2013 werd ook de werking in subcommissies terug opgenomen. Deze subcommissies zijn kleinere, flexibele werkgroepen telkens samengesteld uit een aantal vertegenwoordigers van de adviescommissie en soms aangevuld met externe experts of afgevaardigden. De subcommissies formuleren elk adviezen en voorstellen binnen hun thema, die vervolgens worden bekrachtigd en gecommuniceerd door de adviescommissie. Er waren in 2013 vier subcommissies actief: tolken, verwervingsplanning, media en status VGT. De subcommissie tolken en de subcommissies verwervingsplanning en media kwamen in functie van het voorbereiden van het memorandum naar aanleiding van de verkiezingen in 2014 respectievelijk twee en één keer samen in 2013. De subcommissie status VGT kwam één keer samen voor overleg met een externe expert op 19 augustus. Rond de andere thema's die in het memorandum aan bod kwamen werd online samengewerkt (bv. onderwijs, onderzoek...).

Ook werd een ad hoc-werkgroep opgericht in functie van het ontwikkelen van een eigen website voor de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal. Deze kwam samen op 20 juni, 29 augustus en 16 oktober 2013.

De aandacht van de adviescommissie ging in 2013 inhoudelijk prioritair naar het thema verwervingsplanning (verwerven van VGT door dove kinderen en hun ouders). Verder kwamen ook de thema's tolken, media en juridische status van VGT uitgebreid aan bod. Deze aandacht resulteerde dit jaar niet in concreet uitgewerkte adviezen, maar wel in een breed memorandum, dat in de komende jaren als inspiratiebron zal dienen om specifieke samenwerkingen aan te gaan en adviezen uit te werken.

Hieronder volgt een meer gedetailleerd overzicht van de belangrijkste thema's en initiatieven die in 2013 door de adviescommissie op de agenda werden geplaatst. In 2013 kwamen er geen specifieke adviesvragen vanuit het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering.

4.1 Herkenbaarheid en zichtbaarheid van de adviescommissie: huisstijl en website

Om de werkzaamheden van de adviescommissie meer in de kijker te zetten en de zichtbaarheid van de adviescommissie te verhogen werd begin 2013 een logo, een afgeleid briefsjabloon en een werkingsverslagsjabloon voor de adviescommissie ontworpen. Deze werden ontwikkeld door het bedrijf Prospector.

In juni 2013 zijn ook de voorbereidingen gestart voor een eigen website van de adviescommissie in Vlaamse Gebarentaal, met als bedoeling de herkenbaarheid van de adviescommissie te vergroten en haar communicatie te verbeteren. Deze ontwikkeling wordt voor 15 000 euro medegefinancierd in het kader van een project e-cultuur.

De procesbegeleiding en bouw van de website gebeurt door kañoo – waarmee de Vlaamse overheid recentelijk een raamcontract afsloot voor het bouwen van haar websites – en wordt nauwgezet opgevolgd door de administratie en de ad-hoc werkgroep website van de adviescommissie, waarin 5 commissieleden zetelen. Het is de bedoeling de website in 2014 te finaliseren.

De website moet de adviescommissie een sterkere profilering geven en de communicatie met de doelgroepen vereenvoudigen. De adviescommissie heeft een voorbeeldfunctie en op de website moet VGT en Nederlands een evenwaardige plaats hebben. Alle nieuwtjes en korte teksten zullen tweetalig zijn (Nederlandse tekst en Vlaamse Gebarentaalfilmpjes) en filmpjes in VGT zullen bv. meteen en zonder vertraging opstarten. De sfeer van de

website moet aantrekkelijk zijn en betrokkenheid uitstralen, en de stijl moet in het verlengde liggen van de huisstijl.

Ook wat de vertalingen naar VGT betreft, wil de adviescommissie een voorbeeldfunctie opnemen. Vertalingen gebeuren bij voorkeur door dove vertalers. Belangrijke punten bij de filmpjes zijn dat de armen en handen scherp worden weergegeven, dat het beeld niet te vermoeiend mag zijn voor de ogen en dat een vaste, herkenbare achtergrond wordt gebruikt. Voor de vertalingen werden tegen 30 september 2013 bij drie organisaties (Fevlado, Signfuse en Visual Box) offertes voor de vertaling van de website opgevraagd. Na beoordeling van de offertes werd besloten een samenwerking aan te gaan met Visual Box.

4.2 Memorandum Recht op Vlaamse Gebarentaal

De ontwikkeling van een degelijk onderbouwd, leesbaar en gedragen memorandum naar aanleiding van de verkiezingen in 2014 was in 2013 één van de grootste agendapunten. Hieraan werd hard gewerkt en verschillende onderdelen werden voorbereid in de subcommissies of door individuele leden in online overleg. Als prioritair thema werd in het memorandum en de correspondentie hieromtrent verwerving van VGT door dove baby's en kinderen naar voor geschoven. Verder kwamen vrije tijd, onderwijs, onderzoek, anderstalige doven, tolken, cultuur, dove media, juridische status en inspraak en betrokkenheid als thema's aan bod. Dit memorandum zal ook als nulmeting gebruikt worden om het beleid in de komende jaren op te volgen en te evalueren. De thema's zullen in de komende jaren meer in detail worden uitgewerkt in adviezen.

De aanbevelingen in het memorandum werden mee ondertekend door de Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties, Fevlado, wat aantoont dat het een groot draagvlak heeft.

Het agentschap Sociaal-Cultureel Werk bood ondersteuning bij de eindredactie, lay-out, druk en verspreiding. Het memorandum werd in december 2013 verstuurd naar pers, politici, administraties, dovenorganisaties, dovenscholen en andere partners en belanghebbenden. In het voorjaar van 2014 werd het memorandum vertaald naar VGT.

Voor inhoudelijke informatie verwijzen we graag naar het memorandum zelf, dat online terug te vinden is op: http://www.sociaalcultureel.be/volwassenen/gebarentaal_indekijker.aspx

4.3 Onderzoek naar de juridische status van VGT

Op 19 augustus vond een verkennend gesprek over de juridische status van Vlaamse Gebarentaal plaats tussen de administratie, een afvaardiging van de adviescommissie en doctor in de rechten Jan Clement, wetenschappelijk medewerker aan de KU Leuven en gespecialiseerd in taalwetgeving. Er werd gepeild welke rechten afgeleid zouden kunnen worden vanuit de decretale erkenning van VGT en van de Vlaamse Gebarentaligen als cultureel-linguïstische minderheidsgroep. Binnen de Belgische context is taal een bijzonder gevoelig thema, maar er lijken verschillende mogelijkheden te bestaan om VGT meer te verankeren en bijvoorbeeld ook in te zetten op het recht op VGT voor dove baby's geboren in horende gezinnen en andere thema's die bij de evaluatie van het decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal in 2012 aan bod zijn gekomen. Verder onderzoek als voorbereiding op voorstellen om het werkingsgebied van het decreet uit te breiden of om het uitbreiden van het recht op VGT op een andere manier mogelijk te maken, blijkt noodzakelijk. Het zou goed zijn om de verschillende mogelijkheden om de status van VGT meer te bestendigen juridisch verder te laten onderzoeken in een onderzoeksproject, zoals er in het verleden (1999 tot 2001) ook één is uitgevoerd rond de Dovengemeenschap in Vlaanderen. Een onderzoeksopzet zal in 2014 verder worden uitgewerkt.

De vragen naar meer aandacht voor het recht op verwerving van VGT en naar een juridisch-wetenschappelijk onderzoek hieromtrent, werden trouwens uitgebreid opgenomen en toegelicht in het memorandum dat de adviescommissie uitbracht in december 2013. Het is immers wel de wens van de adviescommissie dat verwervingsplanning meer aan bod zou kunnen komen in een decreet betreffende Vlaamse Gebarentaal. Momenteel ligt de focus van het decreet voornamelijk op statusplanning. Verwervingsplanning gaat in essentie over het recht van dove kinderen en horende en dove ouders op informatie in VGT en recht op VGT-onderwijs en

–vorming. Bilinguaal-bicultureel onderwijs en een structureel aanbod van cursussen VGT voor horende ouders van dove kinderen vormen hierbij de prioriteiten.

4.4 Technische en taalkundige wijzigingen aan het decreet

Op een overleg tussen de adviescommissie VGT, de administratie en het kabinet, bleek de timing voor een uitgebreide decreetswijziging binnen deze legislatuur te krap om deze voldoende juridisch-wetenschappelijk te onderbouwen (zie boven) en hierover voldoende politiek debat toe te laten. Ook strikte budgettaire beperkingen speelden een rol.

Na de evaluatie van het decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal die in 2012 werd opgestart en na overleg met de stakeholders, de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal en het kabinet, werd in april 2013 besloten in een eerste fase enkel een aantal technische en taalkundige wijzigingen aan het decreet voor te stellen. Het gaat om de voorwaarden betreffende de samenstelling van de adviescommissie (aantal terugbrengen van 15 naar minimum 10 leden en herschrijving van de competenties), een wijziging in de opdrachten van het kenniscentrum en het gebruik van juiste schrijfwijzen.

Tijdens de opmaak van dit werkingsverslag werden het gewijzigde decreet en uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

4.5 Verwervingsplanning

Eind 2012 werd beslist om verder werk te maken van een FAQ waarin antwoorden worden geformuleerd op een heel aantal terugkerende vragen van ouders van dove kinderen. In 2013 werden een 16-tal verschillende experts en ervaringsdeskundigen gecontacteerd om een gefundeerd antwoord uit te schrijven op één of meer van de vragen. Ook werd hiervoor samenwerking gezocht met Fevlado in het kader van het project “Mijn baby is doof”. In 2014 moet de vragenlijst worden afgewerkt en bekendgemaakt, liefst in samenwerking met Kind en Gezin.

Ook werd in 2013 een subcommissie verwervingsplanning opgestart, die met zes leden van de adviescommissie en vier externen werkte aan onder meer de volgende onderwerpen: het belang van VGT en visuele communicatiestrategieën voor ouders van dove baby's, financiële ondersteuning en ondersteuning via educatief verlof voor ouders van dove kinderen om VGT te leren, aangepaste cursussen, de rol van dove experts, rolmodellen, ervaringsdeskundigen en kinderopvang in VGT en de idee van een neutraal kennis- en expertisecentrum. Zij stelde ook een advies voor aan de minister voor de projectoproep 2014, m.n. om te werken rond VGT voor dove kinderen en jongeren. Dit advies werd gevolgd.

Enkele leden van deze subcommissie engageerden zich ook om in een andere setting een participatieproject voor kansengroepen rond verwerving van VGT uit te werken en hiervoor met succes subsidiëring aan te vragen.

De verdere ontwikkelingen binnen het luik verwervingsplanning hangen nauw samen met het luik juridische status van VGT dat hierboven werd toegelicht. Verwervingsplanning vraagt ook samenwerking met andere beleidsdomeinen, in de eerste plaats welzijn en onderwijs. Hier zal de komende jaren zeker verder op moeten worden ingezet.

4.6 Tolken

De subcommissie tolken kwam in 2013 twee keer samen. Rond de inschaling van de tolkenopleidingen VGT in het kader van het nieuwe decreet op het hoger onderwijs, werden door leden van de adviescommissie verschillende vergaderingen bijgewoond. Andere onderwerpen die in de subcommissie tolken aan bod kwamen, waren: opleiding en erkenning van dove tolken, kwaliteit, tolkenregister, controleorgaan en bijscholing van tolken, gerechtstolken, afstandstolken, uitbreiding van tolkuren voor culturele activiteiten en een specifieke gedragscode

voor tolken in het kleuter- en basisonderwijs. Meer inhoudelijke informatie per onderwerp is terug te vinden in het memorandum.

4.7 Cultuur

Er werd geen specifieke subcommissie cultuur meer samengeroepen in 2013. In het memorandum kwamen rond cultuur wel onder meer het tekort aan materiaal voor dove kinderen, een digitale bib voor VGT en immaterieel erfgoed aan bod.

4.8 Media

De subcommissie media kwam in 2013 één keer samen ter voorbereiding van het memorandum. Volgende onderwerpen kwamen daarbij aan bod: gemeenschapsmedia en toegankelijke media, evaluatie van VRT/Ketnet-projecten, samenvatting van het nieuws in VGT en ondertiteling.

4.9 Onderwijs

Qua Vlaamse Gebarentaal in het onderwijs was er in 2013 heel wat te doen rond de introductie van tolken Vlaamse Gebarentaal in het basisonderwijs. Dit werd van dichtbij opgevolgd door de adviescommissie en in 2014 zal samen met andere partners meegewerkt worden aan een evaluatie hiervan.

Rond onderwijs werden in het memorandum volgende onderwerpen besproken: bilinguaal onderwijs, de tolken in kleuter- en lager onderwijs, toegankelijk middelbaar onderwijs en het vak VGT. Er wordt een nood aan meer onderwijsexpertise gevoeld binnen de adviescommissie.

5. Enkele cijfers

In 2013 vergaderde de algemene adviescommissie acht maal, waren er in totaal vier bijeenkomsten van de subcommissies, drie van de werkgroep website en één samenkomst met Jan Clement in het kader van de juridische status van VGT. In totaal werden 17.786,23 euro werkingsmiddelen uitgegeven voor de adviescommissie voor volgende kosten:

- 11.775,72 euro voor presentiegelden voor de commissieleden;
- 6.010,51 euro voor tolkprestaties.

6. Projecten VGT

Het decreet Vlaamse Gebarentaal voorziet de mogelijkheid om projecten te ondersteunen die bijdragen tot de maatschappelijke verankering van VGT. Op basis van artikel 7 van het decreet wordt jaarlijks een projectoproep gelanceerd.

Het uitvoeringsbesluit bepaalt dat de commissie jaarlijks een advies dient te geven in verband met het thema dat in aanmerking komt voor subsidiëring. Na advies van de commissie besliste de minister eind november 2012 om voor 2013 een oproep te lanceren voor projecten die kunst in relatie met VGT centraal stellen. (BIJLAGE 1) De projectoproep voor 2013 werd eind november verspreid via verschillende kanalen van de Dovengemeenschap.

Er werden in 2013 vijf aanvragen ingediend voor ondersteuning van projecten Vlaamse Gebarentaal.

De ingediende projectvoorstellen werden op de bijeenkomst van 21 februari 2013 door de adviescommissie beoordeeld aan de hand van een aantal criteria: de kwaliteit van de inhoud en van de begroting, de haalbaarheid, de beoogde doelgroep, de sensibiliserende kracht en positieve uitstraling en het structureel effect. Op voorstel van de adviescommissie kende de minister aan drie projecten een subsidie toe van in totaal 36 883,07 euro.

Aanvrager	Titel project	Toegekende subsidie
Theatergroep Hand in 't oog vzw	Drieluik	€ 2 000
VGTC vzw	Kinderrijmpjes in VGT voor de eerste kleuterklas	€ 10 623,07
Visual Box	Deaf Cinema in Vlaanderen II	€ 24 260
Totaal		€ 36 883,07

Eind 2013 adviseerde de commissie om “VGT bij dove kinderen en jongeren” als thema te kiezen voor de projectoproep 2014. De minister verklaarde zich akkoord met dit voorstel en in november 2013 werd de projectoproep via verschillende kanalen verspreid. Projectvoorstellen moesten worden ingediend tegen 1 februari 2014. (BIJLAGE 2)

7.Toekomst

2013 was het eerste werkingsjaar van de nieuw samengestelde adviescommissie. Haar belangrijkste verwezenlijking van dit jaar was ongetwijfeld het opstellen van het memorandum Recht op VGT naar aanleiding van de verkiezingen in 2014, dat ook Fevlado - de Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties - mee ondertekende. Het memorandum was meteen ook een manier om de krijtlijnen voor de volgende jaren uit te zetten. Een hele reeks beleidsdomeinen, waarin VGT een relevante rol te spelen heeft, kwamen erin aan bod. Verwervingsplanning (de mogelijkheid voor dove baby's en kinderen om VGT te verwerven en voor hun ouders om VGT te leren) werd hierbij als prioritair thema belicht. Het memorandum zal de volgende jaren als instrument/toetssteen gebruikt worden om de werking van de commissie en de verwezenlijkingen van onder meer de volgende Vlaamse Regering op vlak van Dovencultuur en VGT te evalueren.

Met de opstart van een juridisch onderzoek in 2014, moet meer duidelijkheid over de juridische status van VGT als taal en het decreet als wettelijk instrument om deze taal en haar gebruikers te erkennen, gecreëerd worden. Helderheid hierover is een voorwaarde om op verschillende beleidsdomeinen met de meest geschikte instrumenten verder te kunnen bouwen aan de verankering van VGT in verschillende levensdomeinen.

Naast de opvolging van haar adviezen is ook de communicatie naar de verschillende relevante doelgroepen een prioriteit voor de adviescommissie VGT. Hiertoe zal de lancering van een eigen tweetalige website in de loop van 2014 een prima instrument zijn om de lezer sneller op de hoogte te brengen van haar werking en vorderingen.

8. LIJST VAN BIJLAGEN

1. Projectoproep: Projecten Vlaamse Gebarentaal 2013
2. Projectoproep: Projecten Vlaamse Gebarentaal 2014

Bijlage 1: Projectoproep 2013

Projecten Vlaamse Gebarentaal 2013

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, mevrouw Joke Schauvliege, doet een oproep voor projecten in het kader van het decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal.

Inhoud

Voor 2013 kunnen projecten ingediend worden die sensibiliseren en bijdragen tot de maatschappelijke verankering van de Vlaamse Gebarentaal en die inspelen op het aspect **kunst in relatie met VGT**.

Volgende richtlijnen worden meegegeven:

- Het gaat om projecten die VGT-kunst stimuleren en/of zichtbaar maken.
- Volgende disciplines komen in aanmerking: dans, muziek, literaire creatie, beeldende kunst, artistieke films en theater.
- Het kan zowel gaan om kunstproductie, -ontsluiting als -educatie.
- De voorkeur gaat uit naar kunst in de Dovengemeenschap en niet naar het toegankelijk maken van kunst uit de horende gemeenschap.

Organisaties die een project willen realiseren kunnen hiervoor een subsidie aanvragen.

Dossier

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring omvat de aanvraag minstens volgende elementen:

- De nodige identificatiegegevens van de aanvragers (naam, adres, ondernemingsnummer telefoon, fax en e-mailadres van de organisatie). Feitelijke verenigingen en natuurlijke personen komen niet in aanmerking voor subsidiëring.
- De namen en contactgegevens van de verantwoordelijken.
- Het rekeningnummer van de organisatie (onder de vorm van de IBAN- en BIC-code).
- Een algemene beschrijving van het initiatief, met ten minste de volgende elementen:
 - o inhoud van het project;
 - o doelstellingen van het project;
 - o doelgroep van het project;
 - o concrete realisaties die het project beoogt;
 - o fasering en duur van de subsidiëringstermijn die men wil verkrijgen en die maximaal 12 maanden mag bedragen;
 - o een gemotiveerde raming van inkomsten en uitgaven, met aanduiding en bestemming van de gewenste ondersteuning. Als er tot extra middelenverwerving overgegaan wordt, moet die duidelijk omschreven worden.

Indienen

De projecten moeten ingediend worden door organisaties met rechtspersoonlijkheid vóór 1 februari 2013. De poststempel of afgiftebewijs geldt als datumbewijs.

De aanvragen worden ingediend op volgend adres:

Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen

t.a.v. Noemi De Clercq

Arenbergstraat 9

1000 Brussel

Bezorg ook een digitale versie van de aanvraag via noemi.declercq@cjsm.vlaanderen.be

De aanvraag moet in het Nederlands ingediend worden. Uit respect voor de dovengemeenschap wordt gevraagd om het inhoudelijke luik van het dossier zowel in het Nederlands als in Vlaamse Gebarentaal te bezorgen.

Procedure

De ingediende projecten worden aan de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal voorgelegd. De minister neemt een beslissing over de toekenning van de subsidies, na advies van de adviescommissie. Deze beslissing wordt nog voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. Wanneer deze gehele procedure is afgerond, in de loop van april, ontvangen de organisaties die een aanvraag ingediend hebben een gemotiveerd antwoord. De uitbetaling van eventueel toegekende subsidies gebeurt in twee schijven: een eerste schijf van 80% van de toegekende subsidie wordt onmiddellijk uitbetaald, het resterend saldo van 20% wordt uitbetaald nadat de administratie heeft vastgesteld dat de subsidie gebruikt werd waarvoor ze bedoeld is. Om dit vast te stellen verwachten we uiterlijk twee maand na afloop van het project een inhoudelijk en financieel verslag van het project.

Voor meer informatie en bijkomende inlichtingen kan u terecht op bovenstaand adres of telefonisch op 02 553 42 35 of via e-mail noemi.declercq@cjsm.vlaanderen.be.

Projecten Vlaamse Gebarentaal 2014

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, mevrouw Joke Schauvliege, doet een oproep voor projecten in het kader van het decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal.

Inhoud

Voor 2014 kunnen projecten ingediend worden die sensibiliseren en bijdragen tot de maatschappelijke verankering van de Vlaamse Gebarentaal. Het thema voor de projecten voor 2014 is: **Vlaamse Gebarentaal voor dove kinderen en jongeren.**

Volgende richtlijnen worden meegegeven:

- Het gaat om projecten die de kennis van en/of het gebruik van Vlaamse Gebarentaal bij dove kinderen en jongeren stimuleren;
- Het kan hierbij zowel om educatieve, artistieke als vrijetijdsprojecten gaan.

Organisaties die binnen dit thema een project willen realiseren kunnen een subsidie aanvragen.

Dossier

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring omvat de aanvraag minstens volgende elementen:

- De nodige identificatiegegevens van de aanvragers (naam, adres, ondernemingsnummer telefoon, fax en e-mailadres van de organisatie). Feitelijke verenigingen en natuurlijke personen komen niet in aanmerking voor subsidiëring.
- De namen en contactgegevens van de verantwoordelijken.
- Het rekeningnummer van de organisatie (onder de vorm van de IBAN- en BIC-code).
- Een algemene beschrijving van het initiatief, met ten minste de volgende elementen:
 - o inhoud van het project;
 - o doelstellingen van het project;
 - o doelgroep van het project;
 - o concrete realisaties die het project beoogt;
 - o fasering en duur van de subsidiëringstermijn die men wil verkrijgen en die maximaal 12 maanden mag bedragen;
 - o een gemotiveerde raming van inkomsten en uitgaven, met aanduiding en bestemming van de gewenste ondersteuning. Als er tot extra middelenverwerving overgegaan wordt, moet dit duidelijk omschreven worden.

Indienen

De projecten moeten ingediend worden door organisaties met rechtspersoonlijkheid vóór 1 februari 2014. De poststempel of afgiftebewijs geldt als datumbewijs.

De aanvragen worden ingediend op volgend adres:

Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen

t.a.v. Sarah Meys/ Marie-Anne van Hijfte

Arenbergstraat 9

1000 Brussel

Bezorg ook een digitale versie van de aanvraag via marieanne.vanhijfte@cjsm.vlaanderen.be

Procedure

De ingediende projecten worden aan de adviescommissie Vlaamse Gebarentaal voorgelegd. De minister neemt een beslissing over de toekenning van de subsidies, na advies van de adviescommissie. Deze beslissing wordt nog voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. Wanneer deze gehele procedure is afgerond, in de loop van de maand april, ontvangen de organisaties die een aanvraag ingediend hebben een gemotiveerd antwoord. De uitbetaling van eventueel toegekende subsidies gebeurt in twee schijven: een eerste schijf van 80% van de toegekende subsidie wordt onmiddellijk uitbetaald, het resterend saldo van 20% wordt uitbetaald nadat de administratie heeft vastgesteld dat de subsidie gebruikt werd waarvoor ze bedoeld is. Om dit vast te stellen verwachten we uiterlijk twee maand na afloop van het project een inhoudelijk en financieel verslag van het project.

Voor meer informatie en bijkomende inlichtingen kan u terecht op bovenstaand adres of telefonisch op 02 553 42 36 of via e-mail: marieanne.vanhijfte@cjsm.vlaanderen.be.

